

ՎԵՐԱԳԱՅՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

1863 ՅՈՒՆԻՍ 30

ՍԱԼԸ

ՆԻՒՄԵՐՈ 13

ՊՕՐՍԱ ԹԵԼԵԿՐԱՓԸ

Լօնտրա 22 Յուլիս :

Չախիրէ տիւշկիւն . Թայդան 39 : Գօգօրօզ 27, 28 :
Գօնսօլտէ, 92 7/8 : Օսմանլը 47 3/4, 47 7/8 :
Իսթիզարազ 69 : Իբէք տուրղուն :

ԽԻՒԼԱՍԱՅՔ ԲՈԼԻԹԻԳԱ

Իօլիթիզա իւզէրինէ քէնի պիր հաժատիս
հօգ տուր : Օլուպ օլմայանը աթի իւզ զիբը
թէլէկրաֆ խապէրլէրի տիր, քի Դուրնալա
կէլիշ տիր :

Փարիս 22 Յուլիս :

«Մէթրիւ Տէլեգրաֆ» զազէթասը տեր քի,
տիւշկիւն սախիէ Թարաֆրնտան . Բուսիայ
կէճնտէրիլէճէք սօն նօթանըն զիյրինտէ
տիւշկիւն Դիւնթիէն տէյու իմզա վազ օլու-
նաճագմըլ :

Փարիս 27 Յուլիս :

«Սիւսալէհէյէ գարար վէրիւմիշ տիր» :

«Կէրէք Ֆրանսատա վէ կէրէք Բուսիա-
տա վիւքէլա թէպէտտիւլաթը հազգընտա
ճէրեան իտէն հաժատիս հալանա չըգմըլ տըր :

«Սօն նօթալար այրը այրը կէճնտէրիլէճէք
իսէլէրտէ, մանասը պիր օլաճագ տըր» :

«Ավսթրիա իմրերաթօրու պիր խաթթը
մախսուսէ իլէ, Ալմանիա իթթիֆագընտա
պուլունան հիւքիւմտարանը, վէ միւսթա-
գիւ շէհրլէր (ազատ քաղաք) մուրախասա-
լարընը իշպու ալաֆըրանկա Օգոստոսուն 15
ինտէ շախսէն Ֆրանգֆօրթ շէհրինտէ պու-
լունմաղա տալէթ իթմիշ տիր :

Փարիս 27 Յուլիս :

Սիւսիէ . Յուլիս 28 (Հալանա թարիգի-
լէ) Անիայի միլէթ մէճլիսի Արշտիւք

Մաքսիմիլիէնի (Ավսթրիա գրալընըն գարըն-
տալընը) Մէքսիգօ գրալը իյլան իթտի» :

«Շայէտ Արշտիւք Մաքսիմիլիէն գապու-
լ իթմէզ իսէ, մէճլիս պիր սայրըսընըն ինթի-
խապընը իմրերաթօր «Լաբօլէօնա իհալէ ի-
տէր» :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մըսըր վալիի վաշաշանը ֆէխամէթլու
տէվէթլու Խամսիլ փաշա հազրէթլէրինի
մախսուսի սաատէթլու Խպրահիմ փաշա հազ-
րէթլէրինէ ֆէրիզիք ըիւթպէյի ճէլիէսի
իհսան պույրուլմուշ տուր :

—Մէթէպը պահրիյէի շահանէ տէրս
նազըրը փրալայ իզգէթլու Լշտէֆ պէյ է-
ֆէնտի էօհտէսինէ միրիվալըզ ըիւթպէսի
թէվէթլիյէ մէթէպը մէզպուր նէզարէթի-
նէ թային պույրուլմուշ տուր :

—Աթի իւզ զիբը զէվաթէ ըիւթիւպը
միւսթէլիֆէտէն, նիշանը զիյլանը օսմանի-
տէն պիրէր գըթասը իհսան պույրուլմուշ
տուր :

Իսէվաճայի շէհրիարի ֆազիլէթլու Հասան
Իէհմի էֆէնտիյէ, իքինճի :

Իմամը սանիի ճէնապը ճիհանտարի ֆազի-
լէթլու Իիզա էֆէնտիյէ, իւզինճի :

Պէշինճի օրտույի հիւմայուն էքիքեանըն-
տան ֆէրիզ սաատէթլու Հասան փաշա հազ-
րէթլէրինէ, իքինճի :

Գափուտանէի հիւմայուն սաատէթլու Լշտ-
հէմ փաշա իլէ Լիման ըիյիսի սաատէթլու
Խպրահիմ փաշայէ, իւզինճի :

Պահրիյէ միրալայլարընտան, Գարատաղ
գօմանտանը իզգէթլու Մէհմմէտ պէյէտէօր-
տիւնճի :

Թէրսանէի ամիրէ խաթախանէսի միւտի-
րի միւրալայ իղզէթլու Հասանպէյէ, տէօր-
տիւնճիւ :

— Պանգոյը (Օսմանի հագգընտա պէյն
էլ նաս պազը արաճիֆ զուհուր իթտիյին-
տէն, վէ Լէվանի Հէրաւ տախի պունլարը
քէնտի դազէթասընտա տէրճ իթտիյինտէն,
պու տէֆա պանգա տիրէթթօրլարը թարա-
ֆընտան, կէրէք մէզքիւր արաճիֆին ատէմը
որհհէթինի, վէ կէրէք Լէվանի Հէրաւ զա-
զէթասընտա եազըլանլարըն ասըն օլմատըղընը
թաստիդ իթմէք իւզըն, աթի իւզ զէքր մէք-
թիւպ, զազէթայը մէզքիւրէ կէօնտէրիւմիշ
տիր :

„ Միւսիւ ,

„ Օգոստոս 5 թադիսի իլէզազէթանըզա
տէրճ իթմիշ օլտուղունուզ հավատիս, իաւ-
եար խանը սարրաֆլարընըն պիրպիրլէրինի
ալտաթըպ, էլլէրինտէ օլանը դափշտըրմագ
իչին գուրտուզլարըն սօլապլարըն սէմլէսի
օլտուղունու թարաֆընըզա պիւտիրիթմ” :

„ Հիմտիյէ գատար պանգա իլէ մալիյէ
նազըրընըն պէյնինտէ հիւ պիր իմթիզաճսըզ-
ըդ վուգուա կէլմէմիշ օլուպ, իլա տայիմ-
կէրէք Սատըր ուզմատէն վէ կէրէք մալիյէ
նազըրըն տէվլէթլու Փաշա հազըթթէրինտէն
մուսվէնէթ կէօրիւպ, խաղինէյի ճէլլէ իլէ
պէյիմիպտէ օլան շարթլարա տախի սուհու-
լէթ իպրազ իթմէքտէ տիրլէր” :

„ Միզին տէտիյինիզ կիպի, մալիյէ պան-
գատան մէպալիդի մէշուլթէտէն զիյատէ հիւ
պիր իսթիզըրազ իսթէմէմիշ օլուպ, պանգա
տախի վէրմէմէզլէք իթմէմիշ օլտուղունտան,
պանգաշա հէվալէ օլունան ազէլէրին թէտի-
յէսի տախի թէէլիսի օլունմամըն աըր” :

„ Մալիէ սայըր տախիլի պօրճլարըն թէտի-
յէսին հէր նէ գատար թէէլիսի իթտի իսէ
տէ, պանգա հագգընա էօյլէ պիր շէյ եափ-
մատը . վէ շիմտի թարաֆէյնտէն հիւ պիրի
էվլէլլէրի կիպի, մուզափլէյի թէպտիլ ու
թաղէիթ իթմէյէ գատըր տէյիլ տիր :

„ Պունլարըն սէրի սէպէպի պիր գաշսար-

րաֆլար տըր , քի քէնտիլէրինտէն հէվալէ
օլունան մէպալիդին վազթընտա թէտիյէսինէ
էզլէթ իթտիլէրինտէն , պանգանըն շէ-
քեպլէթի իւզէրինէ պու միսիլլէ հէվա-
լէլէրին թաշալինի , նէզարէթի ճէլլէյի
միւշարէլէյա իւզէրինէ ալմընտըր” :

ՊԱՆԳԱ ՏԻՐԷԲԹՕՐՈՒ

Սարէ Կը Լէօ+

ՄՈՒԱՎԻՆ

ԼԿ . ՆԷԼԷԹԻՆԷ :

— Միւթէվէֆա Բէշիտ փաշանըն միւհը-
տարը վէ պունտան ագտէմ Պաշաէրի գայ-
մագամը Պէհէթ փաշանըն ատէմը իսթիզա-
մէթի հագգընտա պազը մէրթէպէ իշթ իքեա օ-
լունուպ, մուսալիլէյա իւզ սէնէ միւտտիթլէ
Լֆիօն Պարա հիւտընա նէֆի օլմուշուտու :
Մուսալիլէյա պու հիւքիւմ հագգընա բրօ-
թէսթօ իտիւպ , քէյֆիլէթ թէքրար մէճ-
լիսի վալատէ պագըլտըզտա , մուսխիսարէն
սապիթ օլանտէն զիյատէ գապաշաթլը օլ-
տուղու թէպէյին իսթիւպ , բիւթպէսի վէ նի-
շանլարը իւզէրինտէն ալմնարապ , իւզ սէնէ
հէրինէ ալթըն սէնէյէ հիւքմ օլունմուշուտու :

— Իզմիտ գայմագամը սապըգ Հասան փա-
շա տախի քէզալէք ատէմը իսթիզամէթին-
տէն նաշի , ալթըն սէնէ միւտտիթլէ Սինօպ
գալէսինէ նէֆիլէյէ հիւքմ օլունմուշուտու :

— Թիճարէթ խանէյի ամիրէտէ , վէ պա-
պը վալայը զապթիյէտէ ֆասլ ու բույթթ
օլունան մէսալիհ վէ տաալիյէ տայիր ,
թիւրքճէ , Լշրմէնիճէ վէ Բումճա պիրդա-
զէթա իհտա օլունաճաղը իշթիլիլ տիր :

— Նագընտա Վէլի էֆէնսի սահրասընտա
պիր պէօյիւք աթէշ թալիմի իճրա օլունա-
ճաղընտան , շիմտիտէն պիր միգտար ապէր
օրայա սէվգ իլէ , պազը իսթիհքեամաթըր մու-
վազգաթէ ինշա իսթիւպ հազըրլըգ կէօրմէք-
տէ տիրլէր :

— Տիւնքի կիւն սաաթ պէշ բատտէլէրին-
տէ Սարայ պուրնուտա վագի սահիլէքայ-
տան գազաէն աթէշ զուհուր իտիւպ , միւհ-
թէրիդ օլմուշուտու :

Այլ իննստ սեփրի աթուփէթլու Ղալի-
մագի պէյ էֆենտի հազրէթլէրի թահսիլ
էյլէտիյի միւսատէյի սէնիյէյէ մէսնի,
Պուլտան թարիգի իլէ տէր սաատէթէ կէլ-
մէք իւզրէ պուլունտուղու իշտիլմիշ տիր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԷՃՆԵՊԻՅԷ

ՉերֆէՍ. Պու ճանիպտէն Յունիս 29
թարիսի իլէ թահէրէ Լէֆտէր զազէթասընա
շու վէհճ իլէ եազըլմըշ տըր:

Կէչէն այ նիհայէթինտէ, պազը քիւ-
չիւք ֆըրդալարթէրթիպ օլունարագ, Իպ-
զաճ վէ Հապիդ թարաֆընա սէվգ օլուն-
մուշ, վէ զապիթլէրինէ՝ օրատա պուլունտան
Բուսիա փալանգալէրի իւզէրինէ սըգճա հիւ-
ճիւմ իթմէլէրինէ տայիր թալիմաթ վէրիւ-
միշ իտի:

Պու թէտպիրին սէմէրէսի օլարագ, Բու-
սիալու կէչէն սէնէ Իպզաճ թարաֆընտաֆէ-
շիշ նամ մահալտէ ինչա իթմիշ օլտուղու
իւշ գըթա փալանգայթէրք իլէ կերուտէ-
քի պէյիւք իսթիհքեհամէ չէքիլմիշ տիր:

Կէլ եէօլմ պու սուրէթլէ մուհարէպէլէր
վուգու պուլմագտա, վէ Չերքէսլէր խայլը
էշնա իզթինամ իթմէքտէ տիր:

Քեաքրէ իլէ Սոխում տրասընտա օլան Լ-
պազալարը հարպէ տալէթ իթմիշ իտիք.պուն-
լարըն տէօրթտէ իւչիւ պիզիմլէ միւթթէֆիգ
օլտուղու կիպի, պիրի տախի Բուսիա թարա-
ֆընը իթիլգամ իյլէտիյիտէն, պէյնլէրին-
տէ հասըլ օլան միւնազաա, մուհարէպէյի
նէթիճէ վերմիշ, վէ խայլըթէլէֆաթ վուգու
պուլմուշ տուր: Քէնտի թարաֆտարը-
նա իյանէ իչիւն Բուսիալու Սոխումա պիր
աղ ապէր սէվգ իթմիշ իստէ, պու ապէր
գազատան խարիճէ չըգամամագտա տըր:

Բուսիա ճէնէրալարընտան պիրիսի, 150 գա-
տար սիվարի իլէ պիր գազատան չըգըպ տի-
կէր պիր մահալէ կիտէճէյիսի, զիքը օլու-
նան քիւչիւք ֆըրդալարտան պիրի խապէր

ալմաղէ եօլ իւզէրինէ իսթիֆա իտիւպ, ա-
սաքիրին օրայա վերուտինտէ, իւզէրինէ հիւ-
ճիւմ իլէ պիր թագըմընը թէտմիր իլէ ճէ-
նէրալը էսիր ալտըղլարը իսթիլպար օլուն-
տու:

Պիրտէ պու էսնատէ մէմալիքի տէվլէթը
ալիյէյէ պիր թագըմ ֆամիլեալէր հիճրէթ
իթմէքտէ տիր. պունլար ասըլ մուհարըպ օ-
լան Չերքէսլէրտէն օլմայուպ, մուգատտէմա
Բուսիալունտէն Ղուպանըն էօթէ թարա-
ֆընտա զապթ էթմիշ օլտուղու եէրլէր է-
հալիսինտէն տիր քի, կէչէն սէնէ պիր թա-
գըմը տախի մուհարըպ օլան Չերքէսլէրթա-
նէ հիճրէթ իթմիշ իտի: Ըսըլ Չերքէսիւ-
թանտէն պիր խանէ պիլէ եէրինտէն չըգմա-
տը. վէ վաթանլէրինին մուհաֆազասը իչիւն
տիւշմէն գարչըսընա կիթմէքտէն պաշգա պիր
թարաֆա կիթմէք. արզուսինտէ տէյիլլէր
տիր:

Պու սէնէ էքինլէրտէն զիյատէ գօրգուլ-
մագտէ իտի. ֆաշաթ համա օլունտ սօնկրա-
տան զուհուր իտէն պարան (անձրեւ) ճի-
հէթիյլէ, սայիր սէնէլլէրին պիր գաշ միս-
լի մահսուլաթ վիճիտէ կէլմիշ, վէ էհալթ
պունտան ֆէվգ էլ զայի միւթէշէքքիւր պու-
լունմուշ տուր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Պէօյիւր Կէրէպէ Էպիք Էսրըլը

Թարաֆը էշրէֆը հազրէթը փատիշահի-
տէն իճրա պույրուլան միւսատէյի սէնիյէ
միւճիպինճէ, իշպու (Գոստոս Թալը կիւնիւ
Պէօյիւք տէրէ փիշկեհաճընտա, սանտալ, ֆի-
լիգա վէ գայըգ եարըշլարը իճրա օլունաճագ
տըր:

Լշվէլա Էալ թապիր օլունտան կիւվէրթէ-
լու վէ եէքէնլի ֆիլիգալար ալթը միւ մէսա-
ֆէտէ եարըշ իտիւպ, իւք կէչէն 5000 վէ
իքինճիսին 1500 զուրուշ վէրիլէճէք տիր:

Իբրինճի, պայու 27 ալագ ուղունըղունտա
օլան տօրթ չիֆթէ ֆիլիգալար իբի միլ մե-
սաֆէտէ հարըլ իտիւպ, իւք կէչէնէ 1000,
վէ իբրինճիսինէ 400 զուրուշ վէրիլէճէք տիր:
Իւչիւնճիւ, պիր չիֆթէ իսքէլէ փիյատէ-
լէրի իբի միլ հարըլ իտիւպ, իւք կէչէնէ
1200, վէ իբրինճիսինէ 500 զուրուշ վէրիլէ-
ճէք տիր:

Տօրտիւնճիւ, օն հախօտ օն իբի քիւ-
րէքի սանտալար իբի միլ մեսաֆէտէ հարըլ
իտիւպ, իւք կէչէնէ 1500, վէ իբրինճիսինէ
600 զուրուշ վէրիլէճէք տիր:

Պէշինճի, ալթը քիւրէքի սանտալար ի-
բի միլ մեսաֆէտէ հարըլ իտիւպ, իւք կէ-
չէնէ 1200, վէ իբրինճիսինէ 500 զուրուշ
վէրիլէճէք տիր:

Ալթընճը, իբի չիֆթէ իսքէլէ գայըղա-
րը իբի միլ մեսաֆէտէ հարըլ իտիւպ, իւք
կէչէնէ 1000, վէ իբրինճիսինէ 400 զուրուշ
վէրիլէճէք տիր:

Լէտինճի, իւչ չիֆթէ գայըղար հարըլ
իտիւպ, հալընըլ իւք կէչէնէ 1000 զուրուշ
վէրիլէճէք տիր:

Սէքիլինճի, պայու իկիրսի ալագտան զի-
յատէ օլմայան եւլէքէնլի սանտալար իւչ միլ
մեսաֆէտէ հարըլ իտիւպ, իւք կէչէնէ 1000
վէ իբրինճիսինէ 400 զուրուշ վէրիլէճէք տիր:

Լէյէր պիր ճինս թէքնէտէն իւչ առէտ-
տէն զիյատէ օլմազսա, իբրինճի կէչէն պիր
լէյ գաղանմաղ:

Լարըլա չըգաճագ օլան գայըդ, սանտալ,
վէ ֆիլիգա ոահիպլէրի, Օգոստոսուն իբի-
սինէ գատար Լիման օտասընա կիտիպ իսիմ-
լէրինի գայտ իթտիրմէլի տիրլէր:

Լարըլ էօյլէտէն պիր սաաթ էվվէլպաշ-
լայաճագ տըր:

—Պէօյիւք ատանըն շարգ թարաֆընտա,
Բում քիլիսէսինին պիր պաղը օլուպ, կէ-
չէնլէրտէ օրասընը գաղըտըղարը վազթ պիր
քիլիսէ էսէրի զուհուր իթմիշ տիր: Տէրու-
նինտէ պիր թաշտան յմա Սէրիէմ Ընէ
հաղէթլէրինին թասվիրի պուլունուպ, էթ-

րաֆըրտա տախի իշպու թասվիրին հրաշաֆըր
օլտուղու հաղըլըլ իսէտէ, իւքէրինտէ թա-
րիսի պուլունմայըպ, օնու եափանըն իսմի-
նին իւք հարֆլարը հաղըլըլ տըր: Իշ-
պու թասվիր ատատա վազի Բուլմարըն Ըյ-
Լօրկի քիլիսէսինէ նազլ օլունմուշտուր:

Թահլէլմըն Վիլմէ վէ Լահմը Ֆէրիլէն
Ֆէյմը:

63	00	Թահվէլարթը միթաղէ
52	35	Սուգատտէմ չըգարըլան Լահմ
52	10	Սուախարէն չըգարըլան Լահմ

ԻՅԼԱՆԱԹ

Իշպու զաղէթա հաֆթատա իբի տէֆա ուֆագ
գըթա իլէ, վէ պիր տէֆա պէօյիւք գըթա իլէ
նէշը օլունուր:

Պիր էրլըղը	100	զուրուշ
Ալթը պլըղը	60	"
Իւչ պլըղը	30	"
Ուֆագ նուսիսի	1	"
Պէօյիւք նուսիսի	2	"

Թաշարար իչիւն, 50 սաաթլը մեսաֆէտէ պու-
լունան էյալէթլէր իչիւն տէնէվի 15 զուրուշ վէ 100
սաաթ մեսաֆէտէ պուլունանլար իչիւն 30 զուրուշ
փօթա փարաը պլընըր:

Իլանաթըն պէչէր սաթըրընտան պիր տէֆա ի-
չիւն 60 փարա, իբի տէֆա իչիւն 40 փարա պլը-
նաճագ տըր:

Իբի տէֆատան զիյատէ գօնուլաճագ վէ պէօյիւք
իլանաթ իչիւն պլը փաղարըղ օլունուր:

ՄԷՄԱՌԻՅՆ

ԻՍԹԱՆԳՈԼՏԱ Պէօյիւք Եննի Խանըն իւսթ
գաթընտա. Ն. 2. Վարագայը Հալատիս օտասը:

ԷՏԻՐՆԷ. Թորոս Աղա Յօջաննէսիան:
ԹՐԱԳՁԱՌՆ. Խաչատուր Աղա Էլմասեան:
ԹԷՔՓՈՒՐ ՏԱՂ. Յարութիւն Աղա Ճամճեան:
ՀԱԼԷՊ. Յովհաննէս Աղայ Քիւրքճեանօֆ:
Սպըր էյալէթլէր իչիւն տէ. իլէրուտէ մէմուրլէր
թախսի գըրընաճագ տըր:

ՍԱՀԻԳԻ ՄԱՐԳՈՒԱ ՎԷ ՂԱՋԷԹՅ
Յ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ